

15.02.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**15 Şubat 2022
Salı**

15.02.2022

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

15 Şubat 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİK

— İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Dış Hekimliği Uygulama ve Araştırma Merkezi
Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

DÜZELTME: 12/2/2022 Tarihli ve 5189 Sayılı Cumhurbaşkanî Kararı ile İlgili

Buğdayda korkutan senaryo

Büyük tahıl üreticileri Rusya ve Ukrayna arasındaki gerilim, küresel tahıl piyasalarında oynaklık yaratıyor. Uzmanlar, mevcut kriz tırmanırsa buğday başta olmak üzere tahıl fiyatlarında ciddi bir artış yaşanacağı uyarısı yapıyor.

Evrin KÜÇÜK

Son haftalarda dünyanın en büyük gündem maddesi Rusya-Ukrayna gerilimi oldu. Rusya-Ukrayna sınırında tırmanan gerilimi azaltmak için diplomatik çabalar gösterildi. Ancak bu çabalar henüz savaş tehdidini ortadan kaldırmadı. Rusya ve Ukrayna dünya tahıl ihracatında en önemli oyuncular arasında yer alırken, mevcut gerilim, başta buğday ve mısır olmak üzere tarımsal emtialarda arz endişelerini artırıyor. Kuzey Amerika'da mahsul beklentisinin dürülmesi de fiyatlara etki ediyor. Bazı uzmanlar, olası bir sıcak savaşın hem fiyatları artıracığı hem de küresel bir gıda krizine neden olabileceği konusunda uyarıyor.

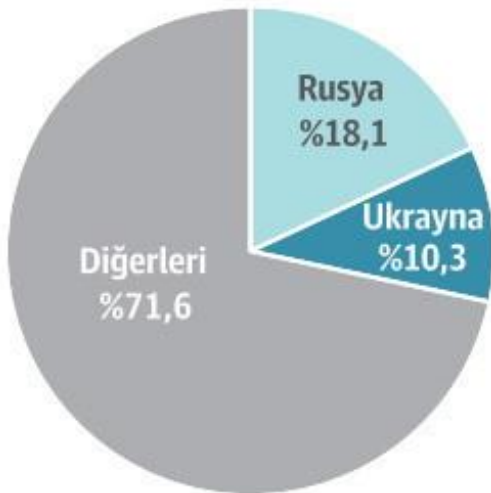
Karadeniz'de gerginlik diğer ihracatçılara avantaj sağlıyor

Rus ve Ukrayna buğdayı ucuzluyor

Kaynak: S&P Platts

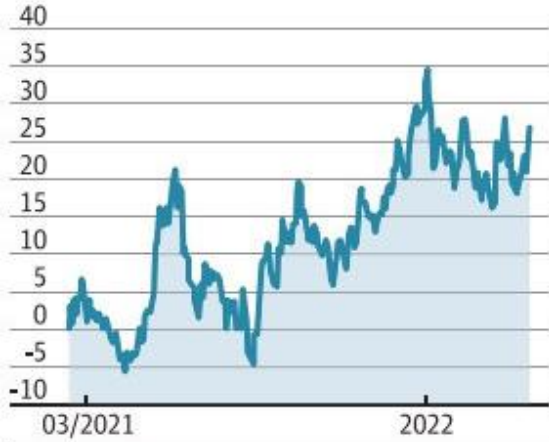
Küresel buğday ihracatının %30'unu yapıyorlar (2019-2022)

Kaynak: IHS Market

Küresel buğday fiyatları 1 yılda %26 yükseldi

(CBOT; 8,06 dolar/kile)

Kaynak: CBOT

Chicago buğday vadeli işlemleri, dünyanın tahıl deposu olarak gösterilen Rusya ile Ukrayna geriliminin etkisiyle yükseliyor. Kuzey Amerika'da daha düşük üretim beklentileri de buna eklenince fiyatlar kile başına 8 doları aştı. Buğdayda aylık yükseliş yüzde 6 oldu.

Rabobank Tarımsal Emtia Araştırma Birimi Direktörü Carlos Mera, iki ülkenin devasa tahıl ihracatına dikkat çekerek, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal ettiği bir senaryoda hububat fiyatlarının kolaylıkla iki katına çıkabileceği yorumunda bulundu. Olası bir işgalin küresel gıda piyasası üzerindeki etkisi hakkında ki raporunda analist şu tespitlere yer verdi:

“Bu sezon Rusya 35 milyon ton, Ukrayna ise 24 milyon ton ihracat yapıyor. Toplamda 59 milyon ton dünya ihracatının yüzde 29'una tekabül ediyor. Bu miktarda buğdayın çekilmesinin fiyat etkisi ciddi olacaktır. Buğday fiyatları, USDA'nın 8.8 milyon ton olarak tahmin ettiği piyasada görülen 2021/22 açığına bağlı olarak 2021'de yüzde 21 arttı. Şimdi uluslararası pazardan bunun 6 kat daha fazla buğdayın çıkmasının etkisini hayal edin. Bu durumda, buğday fiyatları kolaylıkla iki katına çıkabilir ve özellikle Karadeniz buğdayının en büyük ithalatçıları olan Türkiye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da arzı güvence altına almak için bir mücadeleye neden olabilir.”

Sınırlı bir çatışma bile %20 artış demek

Rusya merkezli danışmanlık şirketi SovEcon'un başkanı Andrey Sizov, Wall Street Journal'a verdiği demeçte, Ukrayna-Rus sınırından uzaklaşmayan ve Ukrayna'nın tarımsal altyapısına yalnızca küçük hasar veren sınırlı bir çatışmanın bile fiyatları 10 ila 20 arasında artırabileceğini söyledi.

ABD Tarım Bakanlığı'na göre, Rusya ve Ukrayna birlikte küresel buğday ihracatının yüzde 29'unu oluşturuyor. Dünya tahıl üretiminin yaklaşık yüzde 10'u Rusya'da yapılırken, Ukrayna üretimi dünya üretiminin yüzde 3'ünü oluşturuyor. Dünya buğday ihracatı lideri Rusya, geçtiğimiz sezon 38,5 milyon ton buğday sattı. Rusya'nın 2021-2022 sezonunda küresel pazarlara 34 milyondan fazla buğday tedarik etmesi bekleniyor. Son on yılda hububat ihracatçıları listesinde üst sıralara tırmanan Ukrayna, 2021-2022 sezonunda buğdayda 3., mısırdaki 4. ihracatçı olmayı hedefliyor. Bu sezon Ukrayna'nın küresel buğday ihracatının yüzde 12'sini, mısırın %16'sını, arpanın yüzde 18'ini ve kolza tohumunun ise %19'unu karşılayacağı tahmin ediliyor.

Arjantin, Hindistan ve Kanada'nın buğday ihracatı artıyor

ABD Tarım Bakanlığı, Şubat ayında yayınlanan Dünya Tarımsal Arz ve Talep Tahminleri raporuna göre, 2021-22 pazarlama yılında küresel buğday ihracatı tahminini 204.4 milyon tondan 206.7 milyon tona çıkırdı. Hindistan'ın buğday ihracatı beklentisi 5.25 milyon tondan 7 milyon tona, Kanada'nın beklentisi 15 milyon tondan 15.2 milyon tona çıktı. Arjantin'in buğday ihracatı 13.5 milyon tondan 14 milyon tona revize edildi. Bu üç ülke, küresel arz sıkılığının ortasında büyük oyuncular olarak ortaya çıkıyor. ABD Tarım Bakanlığı, ABD ve Ukrayna'dan buğday ihracatı tahminini düşürdü. Ukrayna'nın buğday ihracatındaki düşüş, olumsuz hava koşulları ve Ukrayna ile Rusya arasındaki gerginliğin artması nedeniyle limanların kapanmasından kaynaklanıyor.

Avustralya da satışlarını artıyor

Karadeniz'in ihracatındaki azalma nedeniyle özellikle Ortadoğu ve Afrika'nın buğday alımları için Avustralya'ya yönelmesi bekleniyor. Bunun da daha yüksek lojistik maliyetler nedeniyle buğday ithalat faturalarını yükseltebileceği belirtiliyor.

KDV kararında düzeltme; o ürünlerde de vergi yüzde 1'e düştü

Resmi Gazete'de yayımlanan gıdada KDV'yi yüzde 8'den yüzde 1'e düşüren kararla ilgili yapılan bir hata bugün düzeltildi.

DÜNYA

Gıdada KDV'yi yüzde 8'den yüzde 1'e indiren kararda, bulgur, arpa, mısır, yulaf, çavdar, darı, çeltik, soya, kuru fasulye, kuru barbunya, kuru bakla, nohut, mercimek, patates, kuru soğan, sarımsak, zeytin, zeytinyağı, küçük ve büyükbaş hayvanlar indirim listesinden çıkarılmıştı. Resmi Gazete'de yayımlanan kararda sehven yapılan hata bugün düzeltildi.

Böylece bu ürünlerle ilgili yapılan düzeltme sonrası, bu ürünler için KDV oranı yüzde 1 olarak uygulanacak.

Bugünkü Resmi Gazete'de 'Düzeltilme' başlığıyla yayımlanan karar şöyle:

"13/02/2022 tarihli ve 31749 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 12/02/2022 tarihli ve 5189 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının eki "Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar"ın 4 üncü maddesinde sehven yer alan "3 üncü," ibaresi madde metninden çıkarılarak düzeltilmiştir."

Gıdada KDV indirimi tartışması sürüyor

Gıda ürünlerinde KDV'nin yüzde 1'e indirilmesini değerlendiren E. Gelir İdaresi Başkanlığı Strateji Başkanı ve Yeni Ekonomi Danışmanlık A.Ş Kurucu Ortağı Nazmi Karyağdı, düzenlemenin enflasyonla mücadelede yeterli olmayacağını söyledi.

Hüseyin GÖKÇE

Vergilendirme sisteminde köklü bir değişiklik yapılarak, temel gıda maddelerinde KDV'nin yüzde 8'den yüzde 1'e indirilmesinin ardından, indirimin içeriğiyle ilgili tartışmalar da yaşanmaya başladı.

Gıda ürünlerinde KDV'nin %8'den %1'e indirilmesi enflasyonla mücadelede tek başına yeterli olamayacağını söyleyen E. Gelir İdaresi Başkanlığı Strateji Başkanı ve Yeni Ekonomi Danışmanlık A.Ş Kurucu Ortağı Nazmi Karyağdı, "Ancak dolaylı vergiden kaynaklı olan enflasyon oranının aşağı çekilmesine olumlu katkı sağlayacaktır. Bundan sonra gıda ürünlerinde meydana gelebilecek fiyat artışlarının KDV yoluyla enflasyona etkisi de azalmış olacaktır" değerlendirmesinde bulundu. Karyağdı, lokanta, kafe, pastane gibi gıdaya yönelik hizmet sunan yerlerde de KDV'nin indirilmesinin enflasyonla mücadeleye katkı sağlayabileceğini bildirdi. Karyağdı; lokanta, çay bahçesi, kafeterya, pastane gibi yemek hizmeti sunan yerlerde KDV'nin yüzde 1'e indirilmesinin tüketicilere sağlayacağı 7 puanlık avantaj açısından da önemli olduğunu söyledi.

Türkiye'de işletmelerin KDV'yi kendi ödedikleri bir vergi gibi algıladıklarına dikkat çekin Nazmi Karyağdı, "İşletmelerin müşterilerinden tahsil ettikleri KDV'yi, takip eden ay devlete yatırmaları gerekiyor. Fakat Türkiye'de bunu kendi cebinden çıkan bir vergi gibi algılayanlar var" diye konuştu. KDV'nin hizmetlerde de yüzde 1'e indirilmesi gerektiğini söyledi.

Sanayide işlenen süt, peynir ve yoğurt üretimi Aralık'ta düştü

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Süt ve Süt ürünleri Üretimi Aralık 2021 verilerini yayınladı.

TÜİK verilerine göre, ticari süt işletmelerince Aralık ayında 799 bin 398 ton inek sütü toplandı. Aralık'ta yıllık bazda toplanan inek sütü miktarı yüzde 1,6 artarken, Ocak-Aralık döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,1 yükseldi.

Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ticari süt işletmeleri tarafından yapılan içme sütü üretimi yüzde 10,2 azalarak 126 bin 633 ton olarak gerçekleşti.

Aralık'ta yıllık bazda ticari süt işletmeleri tarafından yapılan yoğurt üretimi ise yüzde 2,4 azalarak 87 bin 718 ton oldu.

Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, yağsız süt tozu üretimi yüzde 79,6, tam yağlı süt tozu üretimi yüzde 50,8, ayran üretimi yüzde 41,9 ve tereyağı üretimi yüzde 23,9 artarken; inek peyniri üretimi yüzde 5, kaymak üretimi yüzde 16,5, diğer peynirlerin (koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir çeşitleri) üretimi yüzde 18 azaldı.

Aralıkta tavuk eti üretimi artarken yumurta üretimi azaldı

Türkiye genelinde tavuk yumurtası üretimi, 2021'in Aralık ayında yıllık bazda yüzde 3,8 azaldı. Bu dönemde tavuk eti üretiminde ise yüzde 13,7 oranında artış kaydedildi.

Türkiye İstatistik Kurumu, Aralık 2021'ye ilişkin kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı. Buna göre, geçen yıl 19 milyar 297 milyon 591 bin tavuk yumurtası üretildi. Üretim, bir önceki yıla göre yüzde 2,5 azaldı.

Türkiye'de geçen yıl 1 milyar 243 milyon 409 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı 2020'ye göre yüzde 3,6 yükseldi.

Geçen yıl 2 milyon 245 bin 770 ton tavuk eti, 51 bin 301 ton hindi eti üretimi gerçekleştirildi. Tavuk eti üretimi bir önceki yıla göre yüzde 5,1 artarken, hindi eti üretimi ise yüzde 11,9 geriledi.

Aralık ayı verileri

Tavuk yumurtası üretimi, geçen yılın aralık ayında yıllık bazda yüzde 3,8 azalışla 1 milyar 674 milyon 366 bin adede geriledi.

Aralık 2021'de kesilen tavuk sayısı da yüzde 15,3 artarak 115 milyon 739 bin oldu. Tavuk eti üretimi, Aralık 2021'de bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13,7 artışla 206 bin 677 tona çıktı. Hindi eti üretimi de aynı dönemde 21,6 artışla 5 bin 677 ton olarak gerçekleşti.

Zincir marketlerden enflasyonla topyekûn mücadele çağrısı

Zincir marketlerin çatı örgütü Gıda Perakendecileri Derneği KDV indirimiyle ilgili yaptığı açıklamada "Esasen maliyet enflasyonu yaşamaktayız. Bu nedenle üreticisinden nakliyecisine, tedarikçisinden depocusuna kadar bütün iş ortaklarımıza gıda enflasyonuna karşı beraber mücadele etmek için çağrıda bulunuyoruz" ifadelerini kullandı.

Temel gıda ürünlerinde yapılan KDV indirimini olumlu karşılayan zincir marketler gıda enflasyonu ile toplu bir mücadele çağrısında bulundu.

Sektörün çatı örgütü Gıda Perakendecileri Derneği, KDV indirimiyle ilgili yaptığı açıklamada, KDV indiriminin gıda sektörünün enflasyona karşı topyekûn bir seferberliğe başlamasına vesile olmasını ümit ettiklerini belirtti.

Esasen maliyet enflasyonu yaşadıklarını belirten dernek bu nedenle üreticisinden nakliyecisine, tedarikçisinden depocusuna kadar bütün iş ortaklarına gıda enflasyonuna karşı beraber mücadele etme çağrısında bulundu.

Dernek yaptığı açıklamada devletin yaptığı fedakârlığın tüketicilere yansımalarının ortak sorumluluk olduğunu belirtirken "Bizler bu sorumluluğun bilinciyle bir yandan KDV indiriminin raflardaki fiyatlara yansımaları için azami gayreti gösterirken; diğer yandan sektörümüzdeki iş ortaklarımızla beraber gıda fiyatlarının sürdürülebilir ve kalıcı bir şekilde düşürülmesi için ihtiyaç duyulan işbirliklerine destek vermeyi taahhüt ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Türk hububat sektörü, 200 firma ile Dubai'de

Türk hububat sektörü, katılım sağladığı uluslararası organizasyonlarla ihracatını artırmaya devam ediyor. Sektör, Dubai'de düzenlenen Gulfood Fuarı'na 200 firma ile yer aldı.

Türkiye hububat sektörü, yut dışına yönelik çalışmalara katılım sağladığı uluslararası organizasyonlarla devam ediyor. Geçen yılı 9 milyar 156 milyon dolar ihracatla kapatan sektör, yeni dönemde katma değeri yüksek ihracata odaklandı. Üretim ve istihdam odaklı çalışan sektör, Dubai'de düzenlenen dünyanın en büyük gıda fuarlarından Gulfood'a 200 firma ile katılım gösterdi.

İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR) Başkan Adayı ve Tayaş Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Kazım Taycı, "Gulfood dünyanın her bölgesinden geniş bir katılım aldığı için kamu ve özel tüm kurumlardan giriş desteği alıyor. Ekonomi Bakanlığından yüzde 50 teşvik mevcut. Afrika bölgesi, Ortadoğu hatta kısmen Asya Pasifik ülkelerinin katılımcılarının ve ziyaretçilerinin yer aldığı bir etkinlik. Geçmişte kendimizi sadece Avrupa'daki ISM, Anuga gibi fuarlar ile duyururduk ancak Dubai Gulfood'un Türkiye açısından çok daha fazla önem arz ediyor." dedi.

"Cumhurbaşkanımızın resmi ziyareti ticaretimize can suyu olacak"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 14-15 Şubat'ta Birleşik Arap Emirlikleri'ne gerçekleştireceği resmi ziyareti de değerlendiren Taycı, "Bu ziyaret bana göre bölge ülkeleriyle ticaretimize can suyu olacak. Özellikle Körfez ülkeleriyle siyaset ve ticaret eş değerde. Yapılacak anlaşmalar ve olumlu görüşmeler ile ticaretimize çok ciddi

katkılar sağlayacaktır. Türkiye'nin genel ticaretinde sadece Suudi Arabistan'da 3 milyar dolarlık bir ticaretimiz vardı. Geçtiğimiz yıl itibarıyla bu rakamlar 189 milyon dolara kadar düştü. Cumhurbaşkanımızın burada yapacağı görüşmeler ile tekrar 3 milyar doları yakalayabileceğimize ve Birleşik Arap Emirlikleri ile olan gayri resmi kısmi ambargoların da iyileşen ilişkilerle beraber kalkması sayesinde hacmimizin yaklaşık yüzde 40 artabileceğine inanıyorum." şeklinde konuştu.

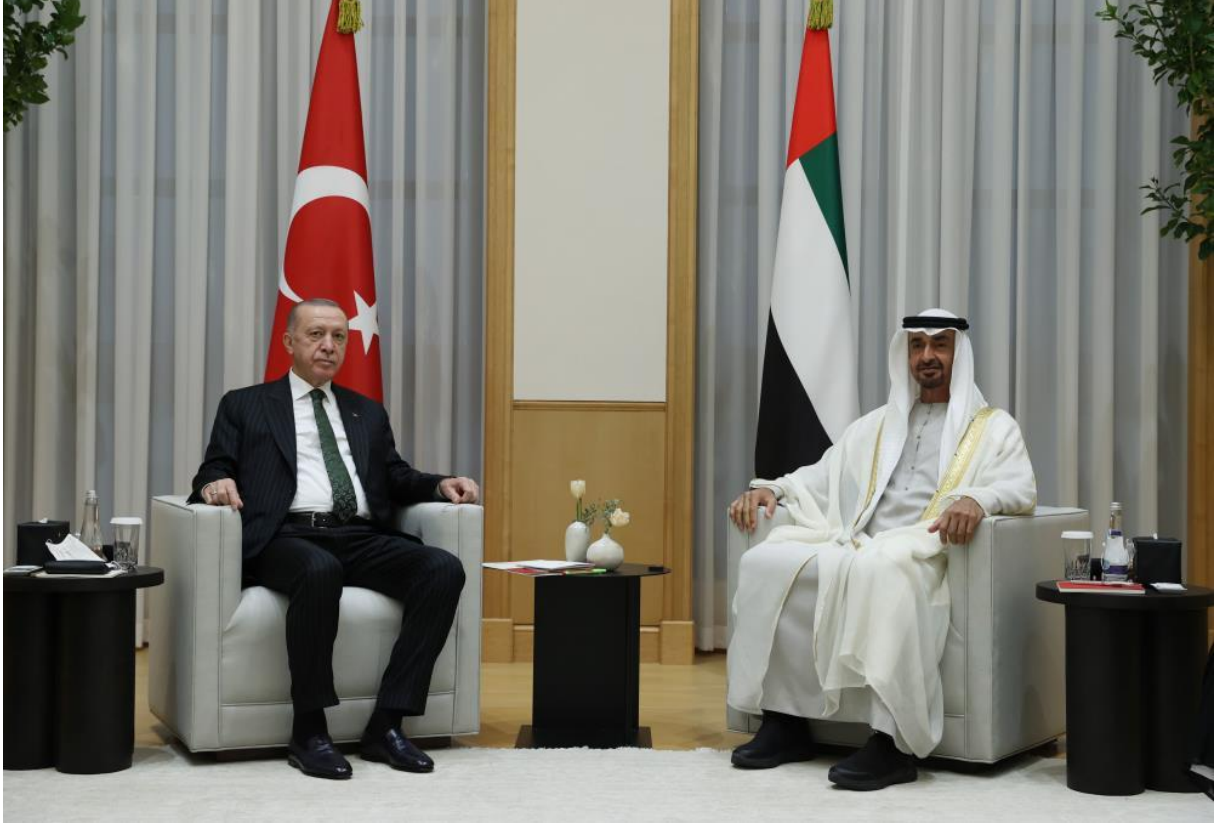
"Türk ürünlerine ilgi artıyor"

Dubai'nin fuarcılık merkezi özelinde dünyanın parlayan yıldızı olduğuna işaret eden Taycı, şunları kaydetti: "Fuarda 120 ülkeden 4 binden fazla katılımcı var. Yaklaşık 100 bin ziyaretçi bekleniyor. Türkiye ise 200 katılımcı ile ilk 5'in içerisinde. Gıda sektöründe önde gelen ve aralarında Türklerin de bulunduğu 150'den fazla konuşmacı, 100'den fazla ödüllü şef hem katılım hem de özel şovlar yapıyor. Dubai, Avrupa'ya göre birçok açıdan daha rahat. Avrupa'ya göre otel, yeme içme, konaklama olanakları çok daha uygun. Bu gibi nedenlerden dolayı bu fuar her geçen yıl daha da fazla parlıyor. Hububat, bakliyat, içecek, temel gıda, et, süt, balık gibi gıdanın her alanına yönelik bir fuar. Diğer yandan Ortadoğu'da Türk ürünlerine ilgi artıyor. MENA bölgesinde, Birleşik Arap Emirlikleri'nde, Katar'da, Bahreyn'de, Yemen'de, Umman'da, yani genel olarak Ortadoğu'da ihracatımız iyi gidiyor. Ürün kalitemiz, rekabetçi fiyat politikamız, termin sürelerimizin kısa olması ve en önemlisi Ortadoğu mentalitesini bir Avrupalıya göre daha hızlı anlayabilmemiz bize burada avantajlar sağlıyor."

"İhracatta kuyruklu yıldızı yakaladık"

Pandemi ile birlikte tedarik zincirlerindeki bozulmanın Türkiye ihracatı için fırsatlar oluşturduğunu da dile getiren Taycı, "Burada bir kuyruklu yıldız yakaladık. İhracatımız yüzde 35- 40 büyüdü. Hedefimiz ise bunun sürdürülebilirliğini sağlamak. Elde ettiğimiz yeni pazarlarda bilinirliğimizi artırmaya devam etmeliyiz. İhracatçı oturduğu yerden ürününü satamaz. Ticaret Bakanlığımızın da belirlediği ülkeler öncelikli olmak üzere Tayland'a, Çin'e, Kore'ye, Japonya'ya, Brezilya'ya, Meksika'ya, Amerika'ya, Rusya'ya, Hong Kong'a gidecek ve buralardaki fuarlara katılım göstereceğiz." ifadelerini kullandı.

BAE ile Türkiye arasında ekonomi zirvesi

Türk lirasının son iki ayda yaşadığı aşırı değer kaybı Körfez ülkelerinin gözünü Türk şirketleri başta olmak üzere yatırım fırsatlarına çevirmesine neden oldu. Ocak ayında Türkiye'ye gelen Abu Dabi fon başkanının 'Yatırım için harika zaman. Zayıf lira büyük fırsat' açıklamasının ardından Türkiye ile BAE arasında çeşitli alanlarda 13 anlaşmaya imza atıldı.

Türkiye'yi sıkıntıya sokan ekonomik tablo yabancıya ise 'ucuza hücum' fırsatına dönüştü. Geçtiğimiz ay Abu Dabi Kalkınma Holdingi'nin Başkanı el Suwaidi'nin "**TL zayıf, alım yapmak için harika bir zaman**" açıklamasının ardından Türkiye ile BAE arasında 13 anlaşma imzalandı. El- Suwaidi, yaptığı açıklamada, finans, lojistik ve gıda sektörüyle ilgilendiklerini ifade etmişti.

LİDERLERİN GÖRÜŞMESİ SONRASINDA İMZALAR ATILDI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Hükümeti arasında savunma sanayii, sağlık, iklim değişikliği, sanayi, teknoloji, kültür, tarım, ticaret, ekonomi, kara, deniz taşımacılığı, gençlik, afet yönetimi, meteoroloji, iletişim ve arşiv alanında 13 anlaşma imzalandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Abu Dabi Veliaht Prensi Şeyh Muhammed Bin Zayid Al Nahyan başkanlığındaki heyetler arası görüşmesinin ardından ikili anlaşmalar imza altına alındı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırası'nı Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile Sağlık ve Önlem Bakanı Abdul Rahman bin Mohammed Al Owais imzaladı.

Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile BAE İklim Değişikliği Özel Temsilcisi Ofisi arasındaki İklim Eylemi Alanında Mutabakat Zaptı'na Bakan Çavuşoğlu ile BAE İklim Değişikliği Özel Temsilcisi Sultan bin Ahmed Al Jaber imza attı.

Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile BAE Sanayi ve İleri Teknoloji Bakanlığı arasındaki Sanayi ve İleri Teknolojiler Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırası, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ve BAE Sanayi ve İleri Teknoloji Bakanı Sultan bin Ahmed Al Jaber tarafından imzalandı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti arasında Kültürel Alanda İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı'nı Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile BAE Kültür ve Gençlik Bakanı Noura Al Kaabi imzaladı.

Türkiye Cumhuriyeti ile BAE Arap Emirlikleri Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması Müzakerelerinin Başlatılmasına İlişkin Ortak Bakanlar Bildirisi'ne, Ticaret Bakanı Mehmet Muş ile BAE Ekonomi Bakanı Abdullah bin Touq Al Mari imza attı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile BAE Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Üzerine Mutabakat Zaptı'nı Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile BAE İklim Değişikliği ve Çevre Bakanı Mariam Almheiri imzaladı.

Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile BAE Enerji ve Altyapı Bakanlığı Arasında Kara ve Deniz Taşımacılığı Alanlarında İşbirliği Mutabakat Muhtırası, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu ile Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Thani bin Ahmed Al Zeyoudi tarafından imza altına alındı.

Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı ile BAE Kültür ve Gençlik Bakanlığı Arasında Gençlik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı, Kültür ve Turizm Bakanı Ersoy ile BAE Gençlik Bakanı Shamma Al Mazrouei tarafından imzalandı.

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile BAE Ulusal Güvenlik Yüksek Konseyi Ulusal Acil Durum, Kriz ve Afet Yönetimi Başkanlığı arasında Afet ve Acil Durum Yönetimi Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı'nı, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile BAE Ulusal Acil Durum, Kriz ve Afet Yönetimi Başkanı Ali Saeed Al Neyadi imzaladı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle BAE Arasında Meteoroloji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı'na Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ile Ulusal Meteoroloji Merkezi Mütevelli Heyeti Başkanı Faris Mohamed Al Mazrouei imza attı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile BAE Arasında Medya ve İletişim Alanlarında İş Birliği Protokolü, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ve BAE Hükümet Ofisi Başkanı Saeed Al Eter tarafından imza altına alındı.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile BAE Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Toplantılarının Başlatılmasına İlişkin Niyet Mektubu'na, Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir ile Tawazun Ekonomik Konseyi Genel Müdürü Tareq Abdul Raheem Al Hosani imza attı.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Arşiv ve Milli Kütüphane Başkanlığı Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolü'nü, Devlet Arşivleri Başkanı Uğur Ünal ile BAE Ulusal Arşivler ve Kütüphane Genel Müdür Vekili Abdullah Majid Al Ali imzaladı.

TİM, yılın fiziki ilk ticari heyetini BAE'ye gerçekleştirdi

Yılın ilk ticaret heyetini fiziki olarak Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) Dubai şehrinde düzenleyen TİM, Türkiye ile BAE arasında yeni iş birlikleri ve satışlar için fırsatlar doğuracak, ihracat rakamlarını artıracak temaslarda bulunuyor.

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM), sektörel ve genel ticaret heyetleriyle 100 bini aşkın ihracatçıyı alıcılarla bir araya getirmeye devam ediyor.

2022'nin ilk ticaret heyetini fiziki olarak Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) Dubai şehrinde düzenleyen TİM, Türkiye ile BAE arasında yeni iş birlikleri ve satışlar için fırsatlar doğuracak, ihracat rakamlarını artıracak temaslarda bulunuyor.

Dubai'de yapılan Türkiye Birleşik Arap Emirlikleri Ticaret Heyeti ve ikili görüşmeler toplantısı, 50 Türk şirketi ile 300'ü aşkın BAE firması arasında gerçekleştirildi.

BAE'ye ihracat 5,5 milyar dolara ulaştı

Türkiye ve BAE, son dönemde ekonomi başta olmak üzere ikili ilişkilerde önemli gelişmeler kaydetti. Geçen kasım ayında Türkiye ile BAE arasında 10 ayrı anlaşma imzalandı.

Bu bağlamda iki ülke enerji, petrokimya, teknoloji, ulaşım, altyapı, sağlık, finansal hizmetler, gıda ve tarım gibi çeşitli alanlarda iş birliklerini geliştirebilecekleri bir fırsata kavuşmuş oldu. Türkiye'nin BAE'ye ihracatı geçen yıl yüzde 94 artışla 5,5 milyar dolara ulaştı.

TİM'in açıklamasına göre, BAE'nin Türkiye'den mevcut durumda ithal etmediği ancak ithal edebileceği 317 ürün tespit edildi. BAE'nin söz konusu ürünlerde 10,5 milyar doları aşkın ithalatı olurken, 317 üründe BAE'nin Türkiye'den ithalatı bulunmuyor.

Söz konusu 317 üründen 45'inde Türkiye, ciddi rekabet avantajına sahip. Sadece 45 üründe BAE'nin 400 milyon doları aşkın ithalatı bulunuyor. Geçen yıl BAE'ye sektörel bazda en çok ihracat gerçekleştiren sektörler, mücevher, kimyevi maddeler ve hazır giyim olarak sıralandı.

“Türk ihracatçısı olarak ayak basılmadık toprak bırakmayacağız”

Açıklamada görüşlerine yer verilen TİM Başkanı İsmail Gülle, pandemi döneminin başından bu yana 73 ülkede 105 ticaret heyeti gerçekleştirildiğini belirterek, “2022 yılı için hedef olan 250 milyar dolar ihracatı gerçekleştirmek amacıyla çalışmalarımız tüm hızıyla devam ediyor. Ülke ticaret hedefleri bu bakımdan son derece önemli. Türk ihracatçısı olarak dünyada gidilmedik ülke, ayak basılmadık toprak bırakmayacağız.” ifadelerini kullandı.

22 sektörden 39 birlik temsilcisi ve 50 firma temsilcinin bulunduğu Dubai Ticaret Heyeti programında konuşan TİM Başkan Vekili Kutlu Karavelioğlu ise, bölgenin iki önemli aktörü olarak Türkiye ve BAE'nin, son dönemde ekonomi başta olmak üzere ikili ilişkilerde önemli gelişmeler kaydettiğini aktardı.

Yok böyle gelir... Erdoğan'ın tam tersi politika

Halkbank ve Vakıfbank açıkladıkları yıllık bilançolarında dudak uçuklatan rakamlara ulaştı. İki bankanın da en büyük gelir kalemleri faizler ve döviz kurundaki artış... Türkiye'de vatandaşlar ekonomik kriz altında yaşamlarını sürdürmeye çalışırken iki kamu bankası büyük kar ve artan finans tablolarını açıkladı. İki bankanın da en büyük kar kalemleri ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "nass" eleştirilerine karşılık faiz gelirleri oldu.

Halkbank ve Vakıfbank 2021 yılına ait konsolide bilançosunu Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) bildirdi. Halkbank'ın net faiz geliri yıllık bazda yüzde 695 arttı, Vakıfbank'ın faiz geliri ise sadece bu çeyrekte 192 baz puan arttı.

Halkbank 2021 yılının son çeyreğinde 1 milyar 293 milyon TL ile piyasa beklentisinin üzerinde net dönem kârı elde etti. Bankanın kârı yıllık bazda yüzde 153 oranında artış gösterdi.

Bankanın aktif büyümesi yıllık bazda yüzde 32,5, çeyreksel bazda yüzde 24,4 artışla 901 milyar TL oldu.

Şirketin TÜFE'ye endeksli menkul kıymet getirisi yılın son çeyreğinde 10 milyar 605 milyon TL olurken, toplam menkul kıymet getirisi 18 milyar 718 milyon TL'ye yükseldi. Bankanın büyüyen TÜFE endeksli menkul portföyü ise yılı yüzde 36 değerlendirme oranı ile kapattı.

Halbank, yılın son çeyreğinde 19 milyar 907 milyon TL net faiz geliri elde ederken, bankanın net faiz geliri yıllık bazda yüzde 695, çeyreksel bazda yüzde 366 artış gösterdi. Böylece, yılın tamamındaki net faiz geliri 25 milyar 160 milyon TL oldu.

Net ücret ve komisyon geliri tarafında ise 1 milyar 262 milyon TL ile geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 92'lik artış yaşandı. Ücret ve komisyon gelir dağılımında yüzde 40 ile en büyük kalem ödeme sistemlerinden oldu.

VAKIFBANK'DA DA AYNI RAKAMLAR

Vakıfbank'ın verileri de Halkbank'ın bilançosundan çok bir değişiklik göstermedi.

Bankanın son çeyrek kârı piyasa beklentisi olan yaklaşık 1 milyar 900 milyon TL'nin üzerinde 1 milyar 998 milyon TL seviyesinde gerçekleşti. Bankanın 2021 toplam solo kârı 4 milyar 175 milyon TL'ye ulaştı. Banka, bu rakamın neredeyse yarısını son çeyrekte yani TL korumalı mevduat programına geçişin ardından elde etti.

Bankanın aktif büyüklüğü kurun etkisi ile ilk defa 1 trilyon TL seviyesini aştı ve yıllık yüzde 44 büyümeye kaydetti. Dolayısıyla artan Dolar ve Euro doğrudan Vakıfbank'ın yararına oldu.

VakıfBank'ın toplam mevduatları çeyrekten çeyreğe yüzde 26,9, yıldan yıla yüzde 42,7 oranında büyüdü.

Gıda fiyatlarını düşürecek tek bir yol var

Ali Ekber YILDIRIM

15 Şubat 2022 Salı

Bugünlerde ana gündem konularımızdan birisi gıda fiyatları. Temel gıda ürünlerinde Katma Değer Vergisi (KDV) yüzde 8'den yüzde 1'e indirildi. Vergideki bu indirim gıda fiyatlarındaki artışın çözümü olarak sunuluyor. Fakat pazara, manava, markete giden tüketici özellikle sebzedeki yüksek fiyat artışlarından yakınıyor. Bazı ürünler tane ile alınmaya başlandı.

Domates, salatalık, biber, patlıcan, kabak gibi ürünlerde, Aralık-Nisan dönemi üretimin en az, fiyatların ise en yüksek olduğu dönemdir. Dünyanın büyük bölümünde böyledir. Çünkü soğuk ve olumsuz hava koşulları nedeniyle yeterli üretim yapılamaz. Kış sebzeleri dışında tarla üretimi pek olmaz. Sera ve örtü altı üretimle piyasanın ihtiyacı karşılanır. Geçmiş yıllarda yaz aylarında kilosu 3-5 lira olan domates kışın 7-8 lira olurdu. Biber, kabak, salatalık ve diğer ürünlerde de benzer bir durum yaşanır. Fakat bu yıl olağanüstü fiyat artışları var. Patlıcanın kilosu 30-35 lira. Salatalığın 25-30 lira, domates 15-20 lira. Pazar, manav veya markete göre farklılık gösterebilir. Bunlar üretici fiyatı değil. Tüketici fiyatları. Üretici daha ucuza satıyor.

Kış sebzelerinde de fiyatlar yüksek

Bu dönemde genellikle kış sebzeleri tüketilir. Ispanak, kereviz, lahanası, turp, pazı, pırasa, brokoli, Brüksel lahanası, pancar, havuç ve karnabahar gibi kış sebzelerinde de fiyatlar çok yüksek. Çünkü maliyetler çok yükseldi. Salatada kullanılan yeşilliklerde fiyatlar geçmiş yıllara göre yüksek. Marulun tanesi 10 lira, iki dal maydanoz, tere, roka veya dereotu 3-4 liradan satılıyor. Böylesi daha önce hiç görülmemişti.

Bu yüksek fiyatların tek bir nedeni yok. Ama en nemlisi üretim, paketleme ve taşıma maliyetinin çok yükselmesi ve para kazanamayan çiftçinin üretimden çekilmesi. Yani üretimin azalması. Pazarcı esnafı ürün bulamıyoruz diye şikâyet ediyor.

Avrupa'da birinciyiz diye övünürken patlıcanın tanesi 6 lira

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli her konuşmasında "Türkiye tarımda Avrupa'da birinci, Dünyada 10. sırada" diyor. Avrupa'da birinciyiz ama patlıcanın, hıyarın, kabağın tanesi 6-7 lira. Bu nasıl birincilik?

İstanbul başta olmak üzere kentlerin etrafındaki tarım alanlarını betona çevirirseniz, ovalara TOKİ konutları yaparsanız, tarım topraklarını amaç dışı kullanırsanız üretim yapacak yer kalmaz. İstanbul'daki tüketicinin yiyeceği maydanozu yüzlerce kilometre öteden, Mersin'den, Antalya'dan, İzmir'den getirmek zorunda kalırsınız. Çiftçiye verilen paranın bir kaç katını nakliyeye ödersiniz.

Gıda fiyatlarını düşürmek için tek bir yol var. Üretim maliyetlerini düşürmek ve üretimi artırmak. Hükümet bunun dışında her yolu dener. Başarılı olamadı, olması da mümkün değil.

Son 10 yılda neler yapıldı?

1- İthalat kapıları sonuna kadar açıldı: Tarımda üretim azaldığı için fiyatlar yükseldi. Artan fiyatlar ithalatla düşürülmeye çalışıldı. Bunun için hükümetin en çok başvurduğu yol, ithalatta gümrük vergilerini sıfırlamak. Hububat, bakliyat başta olmak üzere birçok üründe gümrük vergisi sıfır. Et fiyatı yüksek denilerek yıllarca canlı hayvan ve et ithal edildi. Hangi ürünün fiyatı artarsa hemen gümrük vergisi sıfırlanıyor ve ithalat başlıyor. Yani üretimi artırmak yerine ithalat destekleniyor. İthalat arttıkça üretim azalıyor. Üretim azalınca fiyatlar daha çok artıyor. Fiyatlar artınca daha çok ithalat yapılıyor. Hükümet bu sarmaldan kurtulamadı. Faturasını çiftçi, tüketici, toplumun her kesimi ödüyor. Geçen hafta yazdım 2021'de sadece hububat ürünleri ithalatına verilen para 50 milyar lira, yaklaşık 2 milyon çiftçiye verilen toplam destek 23 milyar lira.

2- Hal Yasası ile fiyat düşecek yanılgısı: Yaş meyve sebze fiyatlarını düşürmek için Hal Yasası değiştiriliyor. Hükümet aynı, bakan değişince hal yarası değiştirilerek fiyatlar düşecek diye toplum aldatılıyor. 2010 yılında kapsamlı bir Hal Yasası çıkarıldı, Yasa, 2012'de yürürlüğe girdi. Dönemin Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, "Hal Yasası ile yaş meyve ve sebze en az yüzde 25 ucuzlayacak" dedi. Ucuzlamadı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, 2019'da Hal Yasası'nı değiştirerek komisyonculuğu kaldıracaklarını üreticiden doğrudan ürün alınarak satılacağını ve fiyatların düşeceğini söyledi. Fiyatlar düştü mü? Yine düşmedi.

3- Gıda Komitesi, Fiyat İstikrar Komitesi: Gıda fiyatlarını kontrol altına almak için 2014 yılında "Gıda Komitesi" olarak bilinen Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi kuruldu. Komitenin yapısı iki kez değiştirildi. Sonra yerine Fiyat İstikrar Komitesi Kuruldu. Komitede yer alan bakanlar değiştikçe film başa sarıldı her şey yeniden ele alındı. Fiyatlar düşürülemedi.

4- Erken uyarı sistemi: Gıda Komitesi defalarca toplandı. Gıda fiyatlarını düşürmek için sürekli ithalatın önünü açacak kararlar alındı. Gümrük vergileri sıfırlandı. Erken uyarı sistemi için çalışmalar yapıldı. Erken uyarı sisteminden alınacak sinyallerle gıda fiyatları düşürülecekti. Sinyal bir türlü alınamadı.

5- Tanzim Satışlar kuruldu: 2019 seçimleri öncesinde Ankara, İstanbul ağırlıklı olmak üzere çadırlarda tanzim satış mağazaları kuruldu. Üreticiden alınan ürünler doğrudan tüketiciye sunulacak, fiyatlar düşürülecekti. Halk "ucuz" meyve sebze alabilmek için uzun kuyruklar oluşturdu. Yerel seçim geçince kapatıldı. Fiyatlar yine düşmedi.

6- Depo baskınları: Soğan ve patates fiyatı çok yüksek diye 2018 sonu 2019 başında depolara baskınlar yapılarak soğan ve patatesçiler "terörist" ilan edildi. Ağır cezalar kesildi. Fiyatlar yine düşmedi.

7- Rekabet Kurumu devrede: Gıda fiyatlarını düşürmek için Rekabet Kurumu çalıştırıldı. Ülke genelinde faaliyet gösteren 23 market zincirine, piliç eti üreten 19 firmaya ve Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçılar Birliği Derneği'ne, gübre üreticisi 6 firmaya, 34 un fabrikası ve un sanayici derneklerine, zincir marketlere soruşturmalar açıldı, milyonlarca lira ceza kesildi. Fiyatlar yine düşürülemedi.

8- İhracat engellendi: Belli dönemlerde ihracat engellenerek fiyatlar düşürülmeye çalışıldı. Soğan, patates, limonda ihracat belli dönemler ön izne bağlanarak fiili olarak yasaklandı. 2019'da domatesten 2021 başında portakalda analiz bahanesiyle ihracat yavaşlatıldı, engellendi. Son olarak 20 üründe ihracat ile ilgili yetki Tarım Bakanlığına verildi. Halen, nohut, şeker, buğday ve diğer bazı ürünlerde ihracat izne bağlı yani fiili olarak yasak. Ama fiyatlar yine de düşmedi, düşürülemiyor.

9- Tarım Kredi Kooperatifi marketleri: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan göstermelik olarak alış veriş yaptığı Tarım Kredi Kooperatiflerinin market sayısını 1000'e çıkararak ucuzluk sağlanacaktı. Anlaşıldı ki o marketler birçok üründe daha pahalı. Fiyatlar yine düşürülemedi.

10- Modern, Teknolojik seralar kuruldu: Devlet seracılığa soyundu. Ziraat bankası desteği ile Tarım Kredi Kooperatifleri bünyesinde Sera AŞ şirketi kuruldu. Devlet seracılıkla fiyatları düşürecek. Yine düşmedi.

11- Sütte sabit, kırmızı ette tavan fiyat: Gıda Komitesi, peynir, tereyağı, yoğurt, ayran fiyatı artmasın diye çiğ süt fiyatlarını 13 ay sabit tuttu, artırmadı. Süt ürünleri fiyatı düşmedi. Çiftçi ineklerini kesmek zorunda kaldı. Faruk Çelik'in Tarım Bakanı olduğunda kırmızı ette tavan fiyat uygulandı. Fiyatlar yine düşürülemedi.

12- Sözleşmeli üretim: Fiyatları düşürmek için Tarım Kredi Kooperatifleri Sera AŞ ve Türk Şeker üreticilerle sözleşmeli üretim yaptırdı. Fiyatlar üreticide baskı altında tutuldu ama tüketicide fiyat artışı durdurulamadı.

13- DİTAP kuruldu: Normal pazarlarda, marketlerde fiyatlar kontrol edilemeyince dijital pazar kuruldu. Tarım Bakanlığı Dijital Tarım Pazarı kurdu. Sanal pazarda bile fiyatlar düşürülemedi.

14- Enflasyon Timleri kurulacak: Hazine ve Maliye Bakanı Nurettin Nebati, enflasyonla mücadele için "enflasyon timleri" kuracaklarını açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'da buna destek verdi. Enflasyon timleri de fiyatları düşüremeyecek.

15- Mobil uygulama ile ucuz gıda pazarı: Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve şimdi de Hazine ve Maliye Bakanı Nurettin Nebati'nin yüksek gıda fiyatlarına karşı buldukları "mucizevi" bir buluş var. Mobil bir uygulama ile tüketici nerede hangi ürünün daha ucuz olduğunu görecektir. Böylece ucuz ürünler teşvik edilecek ve fahiş fiyat uygulayanlar piyasadan silinecek. Bu rekabet ile gıda fiyatları düşecek. Yıllardır aynı projeyi pişirip gündeme koyuyorlar. Bu konuda zaten özel sektörde uygulamalar var. Bu gıda fiyatlarını düşürecek uygulamalar değil.

16- KDV İndirimi: Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı ve 13 Şubat tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren temel gıda ürünlerinde Katma Değer Vergisi'nin yüzde 8'den yüzde 1'e indirilmesi gıda fiyatlarını düşürür mü?

Sevgili Alaattin Aktaş hesapladı. DÜNYA Gazetesi'nde 14 Şubat'ta yayınlandı. Temel gıdada KDV indirimi eksiksiz uygulansa bile şubat ayı enflasyonuna etkisi 0.71 puan olacak. Yani fiyatlar yine düşmeyecek.

Özetle, bugüne kadar kabaca 16 farklı önlem açıklandı. Denetimler, cezalar, baskınlar yani polisiye tedbirlerinin hiç birisi işe yaramadı. Sorunun kaynağı tarlada başlıyor. Tarlada yaşananları görmezden gelen hükümet, etiket üzerinden markette, pazarda çözüm arıyor. Sorunu doğru tespit edemezseniz, çözüm bulamazsınız. Yapılması gereken, üretim maliyetlerini düşürmek, üretimi artırmak. Dış ticaret politikasını üretimi destekleyecek şekilde uygulamak ve yoksullaşan halkın alım gücünü yükseltecek önlemler almaktır. Bunun dışındaki hiç bir formül işe yaramayacak. Hükümet olarak son 6 ayda yaptığınız mazot, elektrik, doğalgaz zamlarını geri alarak, ithalata verdiğiniz dövizli çiftçiye destek olarak vermekle işe başlayabilirsiniz. Fiyatların düştüğünü göreceksiniz.

Ekmek zammı KDV indiriminin etkisini tek başına silip süpürdü

Alaattin AKTAŞ

15 Şubat 2022 Salı

✓ ***Ekmeğe gelen yüzde 30 dolayındaki zam, şubat ayı TÜFE artışına 0.76 puan kadar bir etkide bulunacak. Dolayısıyla ekmek zammı, temel gıdada KDV indirim sayesinde sağlanacak ve teoride en fazla 0.71 puanı bulacak olumlu etkiyi yok etmiş durumda.***

Temel gıda maddelerinin KDV oranı yüzde 8'den yüzde 1'e indirilince çok büyük hayallere kapılmamak, hele hele bu indirim sayesinde şubat ayı enflasyonunun eksi geleceğini hiç düşünmemek gerektiği dün bu köşede yer aldı. Hesap ortadaydı çünkü... KDV'deki bu indirim; bir, **“tam uygulandığı”**; iki, hiçbir ürüne zam gelmediği takdirde şubat ayında gıda grubunda yüzde 3.25'lik bir indirim sağlayacak, TÜFE'nin tümündeki gerileme ise ancak yüzde 0.71 olacaktı.

Bu arada her ne kadar dünkü yazımda detaylı olarak izah etmişsem de, bazı okurlar vergi indiriminin ay ortasında yapıldığını, dolayısıyla hesapladığım yüzde 3.25 ve yüzde 0.71'in yarı oranında dikkate alınması gerektiğini dile getirdi. Bu ayrıntının tabii ki farkındayım ve hesaplamayı zaten ona göre yaptım.

Artık hem benim için bir alışkanlık oldu; hem okuyucunun beklentisi oluştu. Her ay elimden geldiğince enflasyonun hangi düzeyde gerçekleşebileceğini tahmin etmeye çalışıyorum. Şubat ayı için henüz bir tahmin yapmadım; fiyatların biraz daha oturmasını, deyim yerindeyse olgunlaşmasını bekliyorum. Ama temel gıdadaki KDV indiriminin etkisini hesapladıktan sonra şimdiden kesinleşen ve bu indirimi yok eden iki kalem zamma değinmekte yarar görüyorum.

EKMEK ZAMMI ÇOK YÜKSEK

Dün de vurgulamıştım; ekmek, KDV oranı zaten yüzde 1 olduğu için son indirimden etkilenmiyor. Üstelik şubat ayında ekmeğe çok yüklü zam geldi.

Bazı illerde çok yüksek oranlı zamlar var; bazılarında düşük oranlarda zam yapıldı. Henüz hiç zam yapmayan iller de bulunuyor ama sanki buralarda da zammın eli kulağında.

İşte o yüzden şubat ayı ekmek zammında ortalama oranı yüzde 30 olarak varsayabiliriz.

Ekmekteki yüzde 30'luk zam, TÜFE'yi nasıl etkiler, bu aşamada soru budur...

Ekmeğin TÜFE içindeki ağırlığı yüzde 2.54 düzeyinde. Öyle ki ekmek bu oranla TÜFE içinde benzinli otomobil, kira ve sigaradan sonra en fazla ağırlığa sahip dördüncü kalem.

Şubat ayındaki yüzde 30'luk zam, yüzde 2.54'lük ağırlığa göre TÜFE'yi tek başına 0.76 puan yukarı iten bir etki doğuracak. Ekmeğe ocak ayında genel artış oranı olan yüzde 11.10'dan daha az, yüzde 5.40 zam geldiği için 0.76 puanlık görünür etki biraz daha düşük olabilir.

Ekmek zammı yüzde 30'da kalsa ve TÜFE'ye etkisi 0.76 puan olsa bile temel gıdadaki KDV indirimiyle oluşacak 0.71 puanlık olumlu etki sıfırlandı!

Kaldı ki KDV'den gelebilecek 0.71 puanlık olumlu etki, bu indirimin hiçbir suistimal olmaksızın uygulanacağı varsayımına dayanıyor. Oysa herkes biliyor ki bu indirimin fiyatlara eksiksiz yansması kesinlikle söz konusu olmayacak. Dolayısıyla bu vergi indiriminin olumlu katkısını zaten 0.71 puan olarak göremeyeceğiz. 0.71 puan, teorik bir düzeye işaret ediyor, pratikte bu oran çok daha aşağıda oluşacak.

Ama hadi varsayalım herkes çok dürüstçe uyguladı bu indirimi; bir yanda ekmek kaynaklı 0.76 puanlık yukarı yönlü etki, diğer yanda 0.71 puanlık aşağı etki, sonuçta TÜFE yine artacak, yine artacak...

AKARYAKITTAN DA ŞİMDİDEN 0.52 PUAN

Şubatın tümüne ilişkin tahminimizi henüz yapmadık ama 14 Şubat itibarıyla oluşan bir başka zam kaleminin etkisine de değinelim.

Akaryakıtta aybaşımdan beri uygulanan fiyatlar ve mevcut fiyatın ay sonuna kadar değişmeyeceği varsayımıyla yaptığımız hesaplama bize şu sonucu veriyor.

Şubat ayında benzine yüzde 10, motorine yüzde 10.54, otogaza yüzde 11.79 zam gelmiş durumda. (Bu oranların ay ortalamalarının kıyaslamasıyla bulunduğunu belirtelim.)

Bu zam oranları söz konusu ürünlerin ağırlıklarına uygulandığında üç kalemden şubat enflasyonuna yansıma 0.52 puan olarak gerçekleşecek.

Bir kez daha belirtelim; bu hesaplama mevcut fiyatların ay sonuna kadar değişmediği varsayımına dayanıyor.

EKMEK+AKARYAKIT=1.28 PUAN

Ekmek zammından 0.76 puan, akaryakıttan da 0.52 puan geldiği takdirde yalnızca bu iki kalemin şubat ayı TÜFE artışına etkisi 1.28 puanı buluyor.

Gıdadaki KDV indirimi tam olarak uygulansa sağlanacak avantaj 0.71 puan, bu iki kalemden gelecek etki 1.28 puan.

Tablo öylesine net ki... Şubatta enflasyonun eksi geleceğini bekleyenler, eğer gerçekten inanarak bekliyorlarsa, TÜİK 3 Mart'ta şubat ayı oranını açıkladığında büyük bir hayal kırıklığına uğrayacak.

GENEL TAHMİN DAHA SONRA

Aylık enflasyon tahmini yapmak artık rutin bir işlem haline geldi. Bu yüzden şubat enflasyonu ile ilgili tahminimi soran okurlara biraz daha beklmeleri gerektiğini söylemek durumundayım.

KDV'deki uygulamanın nasıl seyrettiğini görmek gerekiyor. Ayrıca elektrik ve akaryakıt zamlarının etkilerini biraz daha gözlemek gerek. Bir de elektrikte 150 kilowatsaat sınırının 210'a çıkarılması TÜFE oranını bir miktar olumlu etkileyecek. Elektrik fiyatları şubatta ocak ayına göre bir miktar gerilemiş görünecek. Ancak bu konuda hesap yapabilmek için hanelerin ortalama tüketimine ilişkin verilerin belli olması gerekiyor.

Üstünde titizlikle durulması ve etkisinin sorgulanması gereken bir başka veri de üretici fiyatlarından olan geçişkenlik. Ocak sonu itibarıyla yüzde 94'e dayanmış bir üretici fiyat artışı ve yüzde 50 sınırında bir tüketici fiyat artışı var. İki endeksin kapsamları farklı; ayrıca iki endekste de yer alsa bile çoğu ürünün ağırlığı farklı ama yine de arada böylesine fark bulunmasının normal olmadığı ortada. Üretici fiyatlarından tüketiciye doğru bir geçiş yaşanması normal ve bunu da gözlemeye çalışacağız.

Bütün bu nedenlerle şubat tahmini için biraz daha beklememiz gerekecek.

Niyet neydi akıbet ne oldu bak

Şeref OĞUZ

15 Şubat 2022 Salı

Tıpkı şarkıdaki gibi... Bir şeye **niyet ediyorsunuz** ama akıbet, farklı olabiliyor. **Ameller niyetlere göredir** de o niyetin akıbetine varması **her zaman mümkün olmayabiliyor**. Bu, sadece günlük eylemler için değil, **hayatın her şubesi** için geçerli... Zira **pratik, daima teoriyi aşmıştır**.

Niyetimiz, **gıdada KDV'yi %8'den %1'e** indirmek... Kamunun **27 milyar liralık vergiden vazgeçışı** söz konusu ve bu kaynağın enflasyonun pençesindeki **tüketiciye destek** olarak ulaşmasını sağlamak. **Niyet güzel**, hem de zamanlaması da iyi. Fakat akıbetine dair ön bulgular, **"ne oldu bak"** dedirtecek cinsten...

İNDİRİM BEKLENTİSİ BOŞA ÇIKINCA

Pazar günü alışverişteydim. **Zincir marketlerden açık esnafa dek**, dolaştım durdum. Gördüğüm şu oldu; misal **yumurtanın 22 liralık fiyatı 32 TL'ye çekilmiş** ve KDV indirimine baz teşkil edecek şekilde, **indirime hazır hale getirilmiş**. Ve dün KDV indirimiyle esip gürleyenlere cevaben **24 lira** oluvermiş.

Benzer olgu; **balıkta** yaşanmış... KDV'deki 7 puanlık indirimi **"%7 ucuzluk"** beklentisiyle yanlış anlamamız bir yana, **etiketi denizin belirlediği ortamda fiyat düşmüş mü kalkmış mı** belli bile olmadı. Diğer ürünler? Çoğu satıcı, **"KDV indirimini etikete yansıtmayana cezalandırırız"** söylemine aldırmamış bile.

İKİ SORU İKİ CEVAP

KDV'deki 7 puanlık indirim, enflasyona yarar mı?

Eğer bu indirim etiketlere yansırsa şubat ve mart enflasyonunda 1,5 puanlık gerileme bekleniyor. Ancak bunun gerçekleşmesi için satıcıların KDV indirimiyle fiyatları düşürmesi gerekir.

Denetimler işe yarar mı?

Kısmen ve o da birkaç gün için... Zira daha önce benzer denetimlerle gıda fiyatlarını indirme girişimleri oldu, işe yaramadı. Gıda Komitesi, etiketleri döverek ve soğan deposu basarak mücadele etmeyi denedi, olmadı.

NOT

YAPIŞKAN ENFLASYON GÜVENSİZLİK BAROMETRESİ

Ekonominin kanseri diyebileceğimiz enflasyon, **bir kez zihinlerde yer etmeye görsün**, onu oradan söküp atmak; hem zor hem de **zaman** alan **zahmetli** bir süreç... 18 lirayı aşan doların tüm etiketlere **müsilaj** gibi yapışıp kaldı. Dolar 13-14'e indi ama **fiyatlar asılı** kaldı.

Şimdi de **KDV'de 7 puan indirimden beklenen ucuzluk** gelebilir mi? **Bekleyip görelim**. Fakat bilinen gerçek şudur ki **enflasyonun yakıtı olan güvensizlik giderilmedikçe** KDV'yi sıfırlarsan ucuzluk gelmez, olan **bütçedeki büyüyen açığa** olur.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan cumhurbaşkanı adayı olamaz mı?

15 Şubat 2022

367 çıkışı ile hukuk faciasına imza atan Sabih Kanadoğlu yeniden sahnede. Kanadoğlu bu kez de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın üçüncü kez cumhurbaşkanı adayı olamayacağını savunuyor.

Sabih Kanadoğlu, 2007 yılında **Abdullah Gül**'ün cumhurbaşkanı adayı olduğu seçimde daha önce hiçbir cumhurbaşkanının seçiminde uygulanmayan 367 formülünü ileri sürmüş, CHP ve asker buna sahip çıkmış, Anayasa Mahkemesi ise hukuk rezaletine imza atmıştı. Neydi o formül? Anayasa'nın 102. maddesine göre cumhurbaşkanı seçilebilmesi için ilk turda nitelikli çoğunluk olan 367 milletvekilinin oyunu alması gerekiyordu. **Sabih Kanadoğlu** ise 367 sayısının sadece karar yeter sayısı olmadığını, aynı zamanda toplantı yeter sayısı olduğunu iddia etti. **Kanadoğlu**, 367 milletvekili olmadan cumhurbaşkanlığı seçimine geçilemeyeceğini savundu.

ÖZAL'A, DEMİREL'E, SEZER'E UYGULANMADI

Bu yöntem ne **Özal**'ın, ne **Demirel**'in ne de **Sezer**'in cumhurbaşkanı seçiminde kullanılmıştı. **Özal** ve **Demirel** döneminde milletvekili sayısı 450'yd. **Özal** 263, **Demirel** ise 244 oy alarak cumhurbaşkanı seçildi. **Sezer** ve **Gül**'ün seçiminde milletvekili sayısı 550'yd. **Sezer**, 533 milletvekilinin katıldığı seçimde 330 oy alarak cumhurbaşkanı seçildi ama Abdullah Gül, 361 milletvekilinin katıldığı seçimde 357 oy almasına rağmen cumhurbaşkanı seçilemedi. Çünkü asker 27 Nisan e-muhtırasını verdi, Anayasa Mahkemesi, 367 kararına imza attı.

CUMHURBAŞKANLIĞI KRİZİ

Peki bu neyi getirdi? Eğer AK Parti erken seçim kararı alıp millete gitmese devlet krizi derinleşirdi. Zaten 367 çıkışının amacı da oydu. Cumhurbaşkanlığı krizini derinleştirip AK Parti'ye tasfiye etmekte. O süreç **Erdoğan**'ın dirayetli liderliğiyle aşıldı. Millete gidildi. Ama millet 22 Temmuz seçimlerinde AK Parti'yi yüzde 47 ile tekrar iktidar

yaptı. Cumhurbaşkanlığı düğümü ise MHP'nin Meclis'e girmesiyle çözüldü. Kriz fırsata dönüştü; Türkiye, Anayasa değişikliği yaparak halkın doğrudan cumhurbaşkanını seçtiği sisteme geçti. Böylece her cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde Meclis'in üzerinde oynanan oyunlara son verildi. Cumhurbaşkanı seçilmek isteyen için tek adres millet oldu.

Ama 367 kararı ve 27 Nisan e-muhtırası ile cumhurbaşkanı seçilmesi engellenen **Abdullah Gül**, yıllar sonra Stockholm Sendromu'na yakalanıp **Erdoğan**'ı tasfiye etmek için cellatlarıyla aynı safta yer aldı.

Sabih Kanadoğlu o tarihten sonra kaybolmuştu. Ama yeniden ortaya çıktı. Bu kez de Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın cumhurbaşkanı adaylığının Anayasa'ya aykırı olduğunu savunuyor. "**Anayasa, TBMM bir erken seçim kararı almazsa aday olamaz diyor. Yorumu açık bir madde değil**" diyor.

KILIÇDAROĞLU FİKİR DEĞİŞTİRDİ

Kılıçdaroğlu ilk başlarda bu yoruma mesafeliydi. **Erdoğan**'a bir mağduriyet oluşturacağını savunuyordu. Çıksın karşıma yeneceğim, havasındaydı. Sonra muhalif mahalleye hâkim olan vesayetçi yargının baskısı üzerine çark etti. "**Erdoğan üçüncü kez aday olamaz**" dedi. Ama aynı tarihlerde birileri **Sabih Kanadoğlu**'nu cumhurbaşkanı adayı pazarlamasınlar diye, cumhurbaşkanı adayının siyasetten gelme birisi olması gerektiği fikrini ortaya attı. Buna rağmen **Baykal**'ın 367'yi Anayasa Mahkemesi'ne götürmesi gibi **Erdoğan**'ın adaylığını da YSK'ya taşır mı bilmem. Ama bu kez muhalefet, "**367 Sabih**"e mesafeli.

Anayasa değişti, sistem değişti ama **Sabih Kanadoğlu**'nun fikirlerinde milim değişiklik yok. Ama mahalle baskısı yüzünden yanlış olduğunu bile **Kılıçdaroğlu** bile ona itiraz edemiyor. 367 rezaletine rağmen **Sabih Kanadoğlu** hâlâ birileri için yol gösterici.

ANAYASA NE DİYOR?

Bu tespitlerden sonra isterseniz Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın yeniden cumhurbaşkanı adayı olup olmayacağı konusuna değinelim. Daha önce de yazdım.

Anayasa hukukçuları ile konuşuyorum. Anayasa değişikliğine ilişkin komisyon ve Meclis tutanaklarını inceliyorum. Sonra dönüp kendime bu kadar yanlış yorumu yapmak için mutlaka **Sabih Kanadoğlu** mu olmak lazım diye soruyorum.

Çünkü **Erdoğan** cumhurbaşkanı seçildiği 2014 tarihinde Parlamenter Sistem vardı. Cumhurbaşkanını halk seçmişti. O sisteme de **Sabih Kanadoğlu**, CHP, muhtıra veren asker ve Anayasa Mahkemesi'nin 367 dayatması üzerine gidilmişti.

Erdoğan 10 Ağustos 2014'te ilk kez halkın doğrudan seçtiği Cumhurbaşkanı oldu. O zaman Parlamenter Sistem vardı. 5678 sayılı kanuna göre yapılan

seçimde “**Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir ve TBMM üyeliğı sona erer**” deniliyor.

17 Nisan 2017 referandumu ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçildi. 5678 sayılı kanun yürürlükten kaldırıldı. Mülga olmuş kanun geriye doğru işlemez.

DÖRT İTİRAZ

1- Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra 6771 sayısı kanunla cumhurbaşkanlığı seçimini düzenleyen 101. madde değışti. Cumhurbaşkanı seçilenin partisiyle ilişkisi kesilir hükmü kaldırıldı.

2- Anayasa değışikliğinde cumhurbaşkanı hakkında iki dönem şartı devam eder diye bir geçici madde konulmadı. Ne Anayasa Komisyonu'ndaki görüşmelerde ne de Meclis Genel Kurulu'ndaki müzakerelerde muhalefetin bu konuda bir itirazı ya da önerisi olmadı.

3- Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**'un hatırlattığı gibi tam aksine Anayasa Komisyonu'nun raporunda, “**Teklifin kanunlaşması ile getirilen iki dönem seçilebilme imkânında bu düzenlemenin yürürlüğe girmesinden önce görev yapmış cumhurbaşkanlarının görev dönemlerinin hesaba katılmayacağı tartışmasızdır**” denildi.

4- Cumhurbaşkanının seçimiyle ilgili 101. maddeyle ilgili yapılan değışikliğin yürürlük tarihini düzenleyen 18. maddede “**Yapılan değışiklikler, birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte**” deniliyor.

Meclis Adalet Komisyonu Başkanı **Yılmaz Tunç**, hukuk garabeti olan tartışmalara ilişkin olarak, “**İnsan hayret ediyor! Hâlâ neyi tartışıyorlar!**” diyor. Ama hayret edilecek bir şey yok. Devir değışse de zihniyet değışmiyor.

ANAYASA'DA ERKEN SEÇİM ŞARTI NE İÇİN

Erdoğan'ın erken seçim olmazsa yeniden cumhurbaşkanı seçilemeyeceğini savunanlara bir kötü haberim olacak. Anayasa'nın 116. maddesinde, “**Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir**”deniliyor. **Erdoğan** 2023 seçimlerinden sonra cumhurbaşkanı adayı olmak isterse o zaman erken seçim şartı gerekiyor.

Esfender KORKMAZ

Dış açıklarda bakar körlük

15 Şubat 2022 Salı

2022 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre;

* İhracat, yüzde 17,3 artarak 17 milyar 593 milyon dolar,

* İthalat, yüzde 55,2 artarak 28 milyar 32 milyon dolar,

* Dış ticaret açığı yüzde 241 artarak 10 milyar 439 milyon dolar; oldu.

Bu tabloya bakan ve okuma yazma bilen birisi önce dış ticaret açığının korkutucu boyutta arttığını söyleyecektir. Ama Ticaret Bakanı Muş; "Tüm zamanların en yüksek ihracat rakamı" diye açıklama yaptı. Ne ithalattaki artışı ne de dış ticaret açığındaki artışı söylemedi.

Hazine ve Maliye Bakanı da; "2021 yılında büyüme ile cari açık arasındaki korelasyonu sağlayarak önümüzdeki dönemde Türkiye'nin yüksek büyüme-düşük cari açık hedefiyle yoluna devam edeceğini" söyledi.

2021 de cari açığın GSYH'ya oranı yüzde 1,9'a geriledi. Büyüme oranı da yüzde 10,5 olarak bekleniyor.

Böyle devam etse, sorun yok... Ama devam etmeyeceği gün gibi aşikârdır.

Eğer böyle devam edecek diye rahatlarsak ve önlem almazsak, bu yanlışın maliyetini hepimiz çekeriz.

2021'de Türkiye yüksek büyüme yaşadı. Yüksek büyümenin bir nedeni 2020 baz yılında düşük büyüme, bir nedeni de pandemiden çıkıştır. Önemli olan büyümenin sürdürülüp, sürdürülemeyeceğidir.

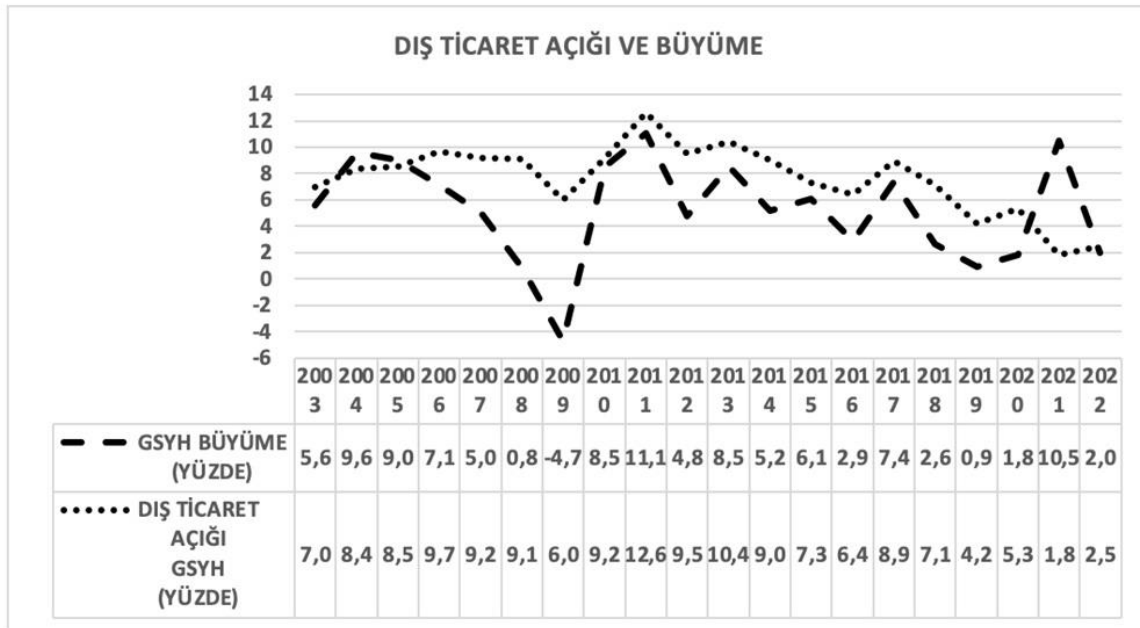
1-Dış ticaret açığı devam edecektir. 2021 yılında cari açığın GSYH'ya oranı da yüzde 1,9' a geriledi. Ama Türkiye için sorun dış ticaret açığıdır. Dış açıkların iki temel nedeni var; birisi üretimin ithalata bağımlı olması, diğeri de hükümetin yanlış politikalarıdır.

Üretimde ithal girdi oranı imalat sanayisinde ortalama yüzde 40 ile yüzde 45 arasında değişiyor. İhracat malı üretiminde ise yüzde 70 ile yüzde 80 arasında değişiyor. Demek ki girdi ithal edemezsek, üretim yapamayız.

2021 yılında yüksek kur artışı, tüketim malı ve yatırım malı ithalatının azalmasına neden oldu ve fakat ara malı ve ham madde ithalatı azalmadı. Diğerlerinin payı azaldığı için de, ara malı ve ham madde ithalatının payı 2020 yılında yüzde 74,3 iken 2021 yılında yüzde 77,4'e yükseldi.

İTHALATIN YAPISI(YÜZDE PAY)		
	2020	2021
SERMAYE (YATIRIM)MALLARI	14,5	13,2
ARA MALI VE HAMMADDE	74,3	77,4
TÜKETİM MALI	11,3	9,3

2-Büyüme oranı düşüyor. Dünya Bankası'nın 2022 yılı için küresel ekonomik büyüme tahminini yüzde 4,1 ve Türkiye için ise yüzde 2'dir. Demek ki 2021 yılı yüksek büyüme ve düşük dış açıklar sürdürülemez. (Mamafih; aşağıdaki grafikte 2021'de dış açıktan kopan büyümenin 2022'de tekrar birleştiği görülüyor.)

Hükümetin 60 milyar lira kredi dağıtması büyümeyi bir miktar artırabilir ve fakat aynı zamanda ithalat talebi de artacağı için dış ticaret açığını ve toplam talepteki enflasyonu da artırır.

Hükümet bilerek veya bilmeyerek dış ticaret verilerini yanlış yorumluyor ve bu nedenle asıl sorunu göremiyor. Sorunlara teşhis koyamayan bir hükümetin elbette ki politika üretmesi de imkânsızdır.

İbrahim Kahveci

Küresel güçler zam yaptı

Bizim hiç mi hiç kabahatimiz yok. Yapılan zamlar küresel güçlerin ekonomiye saldırmalarının sonucudur.

Hatta, küresel güçler ipin ucunu kaçırmış ve bize saldırılım derken kendileri de zamlardan perişan duruma düşmüştür.

İngiltere’de 1,20 sterlin olan akaryakıt fiyatlar 1,47 sterline çıktı bile (-AA haberi).

Zamlardan bunalan Avrupalılar raflara koştu ama ne çare... raflar çoktan boşalmış. Kuyruklarda perişan bir halde ürün arıyorlar.

Etme-bulma dünyası tabii... Bizim ekonomimizi çökertmeye çalıştıklarında kendi ekonomileri çökuverdi.

Siz bakmayın Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin İngiltere’yi ziyaret ettiğine. Bizler oralarda sermaye-para vs aramıyoruz. Onlar kötülük etseler de biz kötü günlerde İngilizlere, Almanlara, Fransızlara nasıl yardım edebiliriz düşüncesindeyiz!

Ne de olsa küresel oyun kurucu ülke olarak üzerimizde fazlaca sorumluluk bulunmaktadır.

Hatta son büyük hamlemizi görevde kalmış olsaydı Angela Merkel kim bilir ne kadar kıskanacaktı.

Bakın üniversiteli sayımızı artırmak için baraj puanını bile kaldırdık. Merkel şimdi ülkemizde 1 soru cevaplayanların bile üniversiteye girebildiğini duysaydı ne halde olurdu acaba....???

Çok feci çok...

Gelelim işin gerçeğine.

Yazının altında bir grafik var. O grafiğe iyi bakın.

Brent türü petrol fiyatını hem dolar bazında hem de TL bazında göreceksiniz. 2004 yılından beri fiyatları günü güne veriyorum.

Altteki mavi kutucuklar petrolün dolar bazında fiyatını gösteriyor. Kırmızı çizgi ise petrolün TL bazında fiyatını vermektedir.

Mesela 2008 yılı 03 Temmuz günü petrol 145,56 dolar ile zirve yapmış. Ama o gün o petrolün TL karşılığı 181,17 lira ediyordu.

Şimdi petrol 93,69 \$; ama TL karşılığı tam 1.268,9 lira.

Pandemi ile 2020 Nisan ayında 20 dolara düşen petrolün TL karşılığı 137,0 liraydı. Çok kısa süre o fiyatlarda kalmış ve ardından hızla 40 dolar seviyelerine yükseliş gerçekleşmişti. Nitekim Haziran 2020’de petrol fiyatı 40 dolara geldiğinde TL karşılığı da 275 liraya ulaşmıştı.

Bakınız, bizler doğalgazı da boru hatlarından brent petrole bağlı fiyatlardan satın alıyoruz. O nedenle enerji (özellikle elektrik) üretiminde ana belirleyici fiyat petrol olmaktadır.

Şimdi asıl soruya geelim: Nasıl oldu da dünyada Brent petrol fiyatı 40 dolardan 90 dolara yükselirken (%125) bizde fiyat 275 TL’den 1,250 TL’ye çıkıyor (%350)?

İşin kilit noktası burası.

Ama aslında hepimiz biliyoruz bunun nedenini...

Kur artınca fiyatlar katlanarak yükseldi.

İyi ama kur neden arttı?

Ortada Nas var deyip, faiz sebep-enflasyon sonuç mantığı ile gidince kurlar patladı.

Ve kurlar patlayınca zamlar da hiç sektirmeden yağmur gibi yağdı.

İyi ama biz hala neden herkese “elektrik zamlarının sebebi biz değiliz, zamları biz yapmıyoruz” diye açıklamalarda bulunuyoruz?

Tek bir nedeni olabilir: Sorumluluk üstlenmek istemiyoruz. Nasılsa “dış güçler” dediğimizde kabul edenler var; o zaman bunları da neden kabul etmesinler!!!

“Küresel güçler zam yaptı; biz bir şey yapmadık” dediğimizde ortada ne sorun kalır, ne de sorumlu...

ÇİFTE FATURA ÖDEMEK

Üreticilerinin çıplak fiyatını gösteren EPIAŞ toptan piyasasında geçen yıl Mart-Nisan aylarında elektrik 30 kuruş seviyelerindeydi. Şimdi (şubat ayı ilk yarısı) bu fiyat 1 lira 38 kuruş ediyor. Petrolde olduğu gibi elektrikte de fiyat artışı yaklaşık yüzde 350 seviyesinde.

Demek ki neymiş?

Kur artışı elektrik fiyatlarını da patlatmış.

Kur neden artmış...(az üstte yazmıştık)

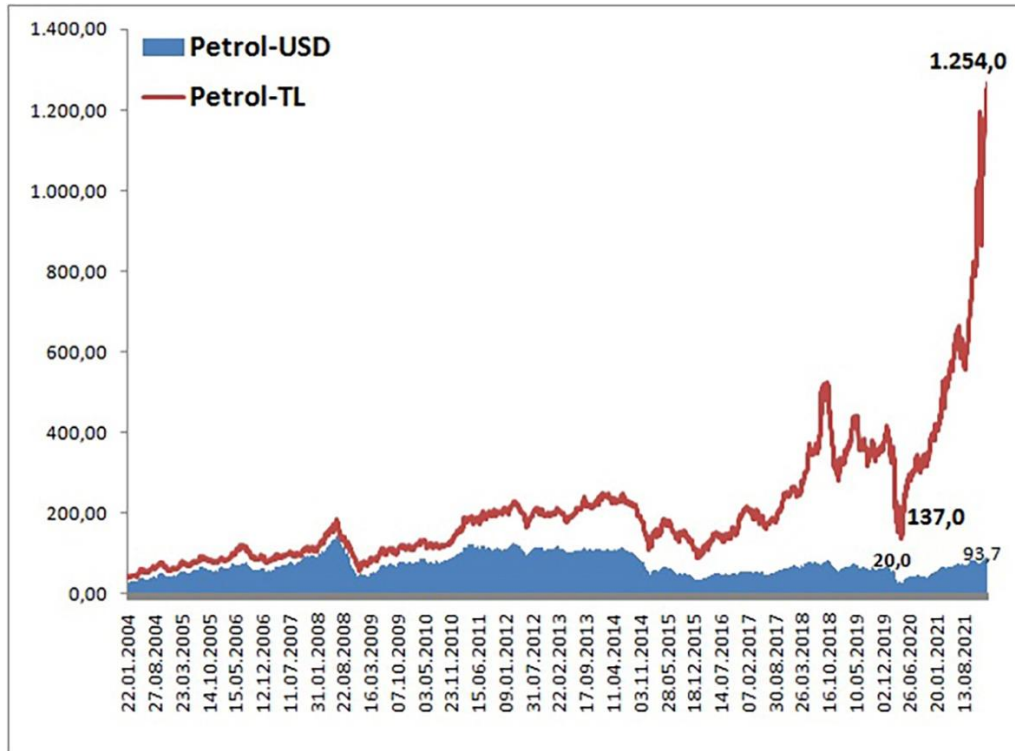
EPIAŞ fiyatı ile nihai satış fiyatı arasına 1-iletim 2-dağıtım 3-kayıp, kaçak ve 4-vergiler giriyor. Ve nihai elektrik satış fiyatı EPIAŞ fiyatının yaklaşık olarak 1,2 kat üzerinde oluyor.

Kısaca söyleyelim: Bugün EPIAŞ piyasasında 1,38 kuruş olan elektrik nihai tüketiciye 3, liradan satılmak durumunda. Ama sübvansiyon uygulanıyor e EPIAŞ fiyatından (52 zamlı kısım) meskenlere elektrik satılıyor.

Çok mu iyi???

Siz neden elektrik üretim maliyetleri ve fiyatları bu derece arttı diye sormazsanız... 1- doğrudan tükettiğiniz elektrik faturasını ödersiniz. 2- tüketmediğiniz elektriğin dahil faturasını da vergilerinizle ödemeye devam edersiniz.

Tıpkı, geçmediğin köprünün, gitmediğin hastanenin parasını ödediğiniz gibi. Galiba bu işe alıştık.

15 Şubat 2022, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Özel günler vardır

Önceki gün, Dünya Radyo Günü'ydü.

85 yıl önce faaliyete geçen Türkiye'deki radyoların bize ne kadar çok hatıra, isim, şarkı ve olay bıraktığını düşündüm.

Bugün de benim doğum günüm.

Açıkçası radyolar kadar yoğun geçmemiş hayatım.

Ben de askeri darbeleri yaşadım ama benden bir **Münir Nurettin** çıkmadı.

YAŞLANMAK GÜZELDİR

Yine de yaşlanmak güzel şey.

Ablam **Fatma**'ya, "**Bak Fatma yaşılanıyoruz**" dedim.

"**Ne güzel, yaşılanıyoruz ama ölmüyoruz**" dedi.

Eğer hayata bu açıdan bakarsanız yaşlanmanın alternatifinin ölmek olduğunu görür ve doğum gününüzün kıymetini bilirsiniz.

TURGUT ÖZAL MUCİZESİ

Radyo günümün bende bıraktığı anılar arasında en derini **Turgut Özal**'dır. Bir bürokratin, tarihi gidişini değiştirdiği Türkiye'yi dünyayı açması adeta bir mucizedir. Ve çok şanslı olan ben, **Özal** ile arkadaşlık.

Radyo günlerinden kalan anılar arasında 12 Eylül de var, 28 Şubat da. Ama sonra **Tayyip Erdoğan** devreye giriyor ve radyo günlerinin son 22 yılı onun gölgesinde geçiyor.

Anılara takılmak tabii ki güzel, hele geçmişte mesela **Alaeddin Yavaşca** gibi, mesela **Çetin Altan** gibi, mesela **Abdi İpekçi** gibi değerli dostları bıraksaydınız, "**Keşke zaman ilerlemeseydi**" dersiniz.

85 YIL ÖNCEKİ TÜRKİYE DEĞİL

Ama zaman akıp geçiyor.

Bugün Türkiye, 85 yıl öncesine göre çok büyük bir ülke. Dünyada pek çok olayın merkezinde.

Bizden sonra gelecek kuşaklar bakalım bizim kadar talihli olacaklar mı?

Yani devraldıkları ülke eskisinden daha büyük olabilecek mi?